

Cultura clàssica i Carme Laura Gil

Victòria Bescós

Presidenta de l'Associació de Professors de Clàssiques de Catalunya

La senyora Carme Laura Gil, consellera d'Ensenyament i catedràtica de llatí de l'IES Joan Maragall de Barcelona, ha qualificat de retrofuturista, caduca i retrògrada la futura llei de qualitat de l'ensenyament pel fet, entre d'altres consideracions, d'haver instaurat l'estudi de cultura clàssica en tots els itineraris i el llatí a l'itinerari d'humanitats del segon cycle de l'ESO, en comptes de tecnologia (aquesta segueix sent obligatòria a tot el primer cycle de l'ESO i, en el segon cycle, a l'itinerari científic/tecnològic) i d'haver ampliat l'estudi de la filosofia al batxillerat.

En defensa d'aquests canvis voldriem manifestar que l'estudi del llatí no només enriqueix el vocabulari, estructura la ment de l'adolescent, integra, unifica i relaciona les diverses branques del saber, sinó que a més consolida la llengua, que és l'instrument que ens aproxima a la realitat, el domini de la qual ens fa capaços d'articular les idees, entendre el món i fins i tot rebatre l'oponent. El llatí ajuda al desenvolupament integral de l'alumne, ja que l'ajuda a posseir l'idioma. I la possessió de l'idioma es prèvia a qualsevol altre saber. (Als Estats Units s'aplica un nou mètode per recuperar

alumnes amb dislèxia que consisteix a estudiar l'etimologia greco-llatina i el perquè de les paraules.)

El coneixement de la cultura clàssica ajuda a entendre les produccions culturals actuals i a prendre consciència de l'herència del món clàssic en la terminologia científica, tècnica i cultural en totes les llengües modernes, per la qual cosa és imprescindible per a filòlegs, historiadors, filòsofs i científics. L'alumne adquireix la capacitat per valorar els fets culturals, no pel seu valor pecuniari i utilitari, sinó pel seu valor històric i cívic, i per a desenvolupar la seva pròpia identitat com a fruit del coneixement de les nostres arrels culturals. Catalunya conserva restes molt importants del seu passat grecollatí. És ineludible, doncs, que els

alumnes compreguin i descobreixin que viuen en el si d'una cultura que no ha estat creada de cap i de nou, sinó que està fonamentada en una tradició clàssica, que és coherent i necessari conèixer. Només així podran identificar les bases en què una societat com la seva s'ha format i se sosté, fins a adquirir identitat pròpia per conservar-la, transmetre-la, compartir-la i complementar-la amb d'altres. És necessari conduir els alumnes a la comprensió d'ells mateixos, com a éssers culturals que són com a resultat d'una formació que condiona, sens dubte, la seva manera de pensar, expressar-se, oralment, per escrit i artísticament, i, fins i tot, de sentir. Només si aconseguim que els nostres alumnes siguin conscients de les seves pròpies arrels

històriques, podrem mantenir i afermar la nostra identitat com a poble.

La senyora consellera no hauria d'augmentar el desànim del professorat amb declaracions desafortunades i poc adients al seu càrrec. Hauria d'escoltar també les veus discordants de la seva, la veu d'aquells qui no han desertat mai de les aules; no hauria d'enfrontar unes assignatures contra les altres, hauria de mirar més cap a Europa, on l'escola comprensiva i igualitària, que porta trenta anys d'experiència, està tocant retirada. Finalment, si considera poc compatible amb la modernitat l'estudi del llatí i de la cultura clàssica, dins d'un itinerari d'humanitats, hauria de considerar si aquesta postura seva és compatible amb el manteniment de la seva plaça de catedràtica de llatí a l'IES Joan Maragall de Barcelona. ¿No creu, senyora consellera, que les manifestacions d'una catedràtica de llatí contra el cos de catedràtics i contra el llatí es podrien comparar a les d'un clergue anticlerical o a les d'un militar antimilitarista? Pensem que a la nostra consellera d'Ensenyament li podem demanar coherència en paraules i fets i respecte amb els seus col·legues professors.